

COLUM MCCANN

TAIP SUKASI
PASAULIS
NUOSTABUS

Sofoklis

Colum McCann

TAIP SUKASI PASAULIS
NUOSTABUS

Iš anglų kalbos vertė

Milda Baronaitė

Sofoklis

VILNIUS, 2015

*Džonui, Frenkui ir Džimui
Ir, žinoma, Elison*

„Visi gyvenimai, kuriuos galėjome gyventi, visi žmonės, kurių niekada nepažinsime, kurių niekada nebus, – jie yra visur. Tai ir yra pasaulis.“

Aleksandras Hemonas

LOZORIAUS PROJEKTAS

TAIP SUKASI PASAULIS NUOSTABUS

J Ī PAMATĘ VISI NUŠČIUVO. Bažnyčios gatvėje. Laisvės. Kortalando. Vakarų gatvėje. Fultono. Vesey. Tai buvo tylą, girdinti pati save, – siaubinga ir graži. Pradžioje kai kas manė, kad tai turbūt tik šviesos triukas, kokia nors oro užgaida, atsitiktinis šešėlių žaismas. Kitiems atrodė, jog tai galėtų būti tobulas miestietiškas pokštas – stovinėti ir rodyti pirštu į viršų, kol susirinks žmonių, užvers galvas, pradės pritariamai linkčioti, visi spoksos į viršų, kur nieko nėra, tarsi laukdami komiko Lenio Briuso pasirodymo pabaigos. Tačiau kuo ilgiau žiūrėjo, tuo visiems darėsi aiškiau. Jis stovėjo ant paties pastato stogo krašto – tamsi figūra ryto pilkumoje. Galbūt langų plovėjas. Arba statybininkas. Arba savižudis.

Jis stovėjo ten, ant šimto dešimties aukštų pastato stogo, visiškai ramus, lyg tamsus žaislas debesuoto dangaus fone.

Jis buvo matomas tik tam tikrais kampais, todėl stebėtojai turėjo sustoti sankryžose, susirasti plyšius tarp pastatų ar klaidžioti tarp šešėlių, kad reginio neužstotų statinių atbrailos, chimeros, baliustrados, stogų briaunos. Nė vienas iš jų dar nebuvo pastebėjęs linijos, nutiestos jam po kojomis nuo vieno bokšto iki kito. Greičiau juos čia sulaikė žmogaus figūra – jie stovėjo ištempę kaklus, draskomi pražūties pažado ir nuviliančios kasdienybės.

Stebėtojai susidūrė su dilema: jie nenorėjo laukti ir pamatyti tik kokio nors kvailio, stovinčio ties praraja tarp bokštų kraštų, bet

taip pat nenorėjo praleisti akimirkos, kai jis paslys ar bus suimtas, arba išskėstomis rankomis ners žemyn.

Miestas aplink stebėtojus triukšmavo kaip įprastai. Automobilių signalai. Šiukšliavežiai. Keltų švilpukai. Metro burzgimas. M22 autobusas priartėjo prie šaligatvio, sustojo ir, įvažiuavęs į kelio duobę, atsiduso. Skrendantis šokolado popierėlis palietė hidrantą. Užtrenkiamos taksi durelės. Tamsiausiuose skersgatvių kampeliuose voliojosi šiukšlės. Sportbačiai patogiai prisitaikė prie minkštų padų vietelių. Odiniai portfeliai trynėsi į kelnes. Keli skėčių smaigaliai dzingtelėjo į šaligatvį. Sukamosios durys išstūmė į gatvę pokalbio ketvirčius.

Bet netgi surinkus visus garsus ir suplojus į vieną triukšmą, stebėtojai vis tiek beveik nieko nebūtų girdėję: jie net keikdavosi tyliai, pagarbiai.

Nedidelės grupelės stoviniavo šalia šviesoforų Bažnyčios ir Dey gatvių sankirtoje; po Semo vyrų kirpyklos stogine; Čarlio garso aparatūros parduotuvės tarpduryje; maža vyrų ir moterų grupelė buvo susispietusi priešais Šv. Pauliaus koplyčios užtvarą; Vulvorto pastate žmonės stumdėsi alkūnėmis dėl vietos prie langų. Teisininkai. Liftininkai. Gydytojai. Valytojai. Virėjų padėjėjai. Deimantų prekiautojai. Žuvų pardavėjai. Niūriais džinsais vilkinčios kekšės. Juos visus ramino tai, kad yra ne vieni. Stenografuotojai. Prekybininkai. Pasiuntinukai. Vyrai su skelbimų lentomis ant krūtinių. Kortuotojai. Energetikos įmonių darbuotojai. Telefonininkai. Biržos makleriai. Spynų meistras vagonėlyje Dey ir Brodvėjaus gatvių sankirtoje. Pasiuntinukas su dviračiu, atsišliejęs į lempos stulpą Vakarų gatvėje. Girtuoklis įkaitusiais žandais, ieškantis ankstyvo ryto taurelės.

Pastebėjo jį iš Staten Ailando kelto. Iš mėsos pakavimo sandėlių Vest Saide. Iš naujų dangoraižių Baterijos parke. Iš pusryčių vagonėlių Brodvėjuje. Iš aikštės apačioje. Iš pačių bokštų.

Žinoma, buvo tokių, kurie nepaisė sambrūzdžio, kurie nenorėjo būti trukdomi. Buvo septynios valandos keturiasdešimt sep-

tynios minutės ryto, ir juos per daug erzino viskas, išskyrus savo stalą, rašiklį, telefoną. Jie lindo iš metro stotelių, limuzinų, viešųjų autobusų, skubiai kirto gatves, atsisakydami galimybės pavėpsoti. Tik dar viena įprasta diena. Bet praeidami pro nedidelius bruzdančius būrelius jie imdavo lėtinti žingsnį. Kai kurie iškart sustodavo, gūžtelėdavo pečiais, abejingai apsisukdavo, nužingsniuodavo iki gatvės kampo, atsitrenkdavo į stebėtojus, pasistiebdavo pirštų galiukais, pažvelgdavo virš minios ir prisistatydavo ištardami *Oho, Jergutėliau* arba *O Jėzau švenčiausias*.

Vyras viršuje vis dar nejudėjo, tačiau jo paslaptinumumas buvo judrus. Jis stovėjo pietiniame bokšte už apžvalgos aikštelės turėklo, galėjo atsispirti kiekvieną akimirką.

Tarsi nujausdamas šuolį, į apačią nėrė balandis, tupėjęs kiek žemiau, Federalinių įstaigų pastato viršuje. Šis judesys patraukė kai kurių stebėtojų žvilgsnį ir jie nusekė akimis pilką paukštį, plasnojančią šalia tolumoje stovinčio žmogaus miniatiūros. Kai balandis šovė nuo vienos pakraigės iki kitos, stebėtojai pamatė, kad prie jų prisidėjo ir kiti, žvelgiantys pro kabinetų langus, kur buvo pakeltos žaliuzės ir į viršų atstumti keli langai. Buvo matyti tik pora alkūnių, marškinių rankovė ar ją prilaikanti gumelė, bet vėliau pasirodė galva ar keistos rankos, virš jos stumiančios langą dar aukščiau. Gretimų dangoraižių languose atsirado figūros – marškiniuoti vyrai bei moterys ryškiomis palaidinėmis maskatavosi už stiklą tarsi cirko šmėklos siaubo kambaryje.

Aukščiau orų stebėjimo sraigtasparnis nėrė ir pasuko virš Hadsono gatvės, lyg nusilenkdamas šiai vasaros dienai, kuri neabejotinai bus debesuota bei vėsi, ir, ritmingai mušdamas sraigtais, nuskrido virš Vest Saido sandėlių. Iš pradžių sraigtasparnis atrodė pasviręs į priekį, mažas šoninis langelis buvo pravertas, tarsi aparatui būtų trūkė oro. Pro pravirą langą pasirodė objektyvas. Nuo jo atsispindėjo šviesos blyksnis. Po akimirkos sraigtasparnis gražiai išsitiesino ir apsuko didelį ratą.

Vest Saido greitkelyje keli policininkai įjungė mašinų švyturius ir staiga pajudėję iš šalikelių dar labiau įmagnetino šį rytą.

Tarp stebėtojų pakilo įtampa, ir dabar, kai sirenos oficialiai paskelbė dienos pradžią, jie pradėjo kuždėtis, jų pusiausvyra buvo pasiekusi ribą, ramybė blėso, jie sukosi vieni į kitus ir ėmė spėlioti, ar jis šoks, ar nukris, ar pirštų galiukais eis atbraila, ar jis čia dirba, ar jis atsiskyrėlis, ar tai maketas, ar jis vilki uniformą, ar kas nors turi žiūronus. Visiškai nepažįstami žmonės lietė vieni kitiems alkūnes. Buvo girdėti keiksmažodžiai ir šnabždesiai, kad įvykdytas nesėkmingas apiplėšimas, kad tai į pastatus lipantis vagnis, kad laiko paėmęs įkaitus, kad jis arabas, žydas, kiprietis, Airijos respublikonų armijos narys, kad tai tik viešųjų ryšių triukas, korporacijų suktybė: „Gerkite daugiau *Coca-Cola*“; „Valgykite daugiau *Fritos*“; „Rūkykite daugiau *Parliaments*“; „Purškite daugiau *Lysol*“; „Labiau mylėkite Jėzų“. Ar kad jis yra protestuotojas ir ketina nuleisti šūkius, pakabinti ant bokšto atbrailos ir palikti pleventi švelniame vėjelyje lyg milžiniškus dangaus skalbinius – NIKSONĄ LAUK DABAR! SEMAI, PRISIMINK VIETNAMĄ! NEPRIKLAUSOMYBĖ INDOKINIJAI! Tada kažkas pasakė, kad jis gali būti sklandytojas arba parašiotininkas, ir kiti nusijuokė, bet suglumo pastebėję lyną jam po kojomis, ir gandai vėl prasidėjo, keiksmų bei šnibždesių kolizija, papildyta gausėjančių sirenų, dėl kurių širdys daužėsi dar smarkiau, vakarinėje bokštų pusėje sraigtasparnis rado nusileidimo vietą, o marmurinėmis Pasaulio prekybos centro fojė grindimis bėgiojo policininkai, užsimaskavę pareigūnai traukė ženklelius iš po marškinių, ugniagesių mašinos sustojo aikštėje, raudonos ir mėlynos sirenos nuspalvino stiklą, atvyko sunkvežimiai su keltuvu, dideli jo ratai šokčiojo ant šaligatvio krašto, ir kažkas nusijuokė, kai keltuvai pakrypo, vairuotojas pažvelgė į viršų, tarsi krepšys būtų galėjęs pasiekti tą liudną tolimą aukštį, apsauginiai rėkavo į nešiojamąsias radijo stoteles, o visas rugpjūčio rytas buvo plačiai atvertas, stebėtojai stovėjo kaip įbesti,

kurį laiką niekas niekur nėjo, balsai pakilo iki *crescendo*, skambėjo visų rūšių akcentai – babelis, kol vienas rudaplaukis vyras iš nuosavybės draudimo kompanijos Bažnyčios gatvėje pakėlė kabineto langą, atsirėmė alkūnėmis į palangę, giliai įkvėpė, pasilenkė ir suriaumojo į tolį:

– Padaryk tai, asile!

Prieš prasiveržiant juokui, prieš jam pasklindant sekundę visi stebėtojai, pagerbdami šio vyro nepagarbą, nutilo, nes slapta daugelis iš jų jautė tą patį – Padaryk tai, dėl Dievo meilės! Padaryk! – tada pasklido tauškimo srovė lyg sutartinė ir ji, rodėsi, čiurleno nuo palangės žemyn iki grindinio, įskilusiu šaligatviu iki Fultono gatvės kampo, bloku žemyn Brodvėjaus gatve, kur zigzagu susisuko iki Džono gatvės, užsisuko už Nasau ir keliavo toliau, visus domino juoko linija, tačiau aštri, kupina troškimo ir pagarbios baimės, daugelis žiūrovų drebėdami suvokė, kad nors ir ką sakytų, iš tiesų jie norėjo stebėti didįjį kritimą, pamatyti, kaip per atstumą kažkas pasilenkia į priekį, dingsta iš regėjimo lauko, mosuoja, atsitrenkia į žemę ir suteikia šiam trečiadieniui jaudulio, prasmės, suvokė, jog viskas, ko reikėjo, kad jie visi galėtų pasijusti šeima, buvo viena slystelėjimo milisekundė, o kiti – tie, kurie norėjo, kad jis pasilyktų, atsilaikytų, priartėtų prie krašto, bet ne daugiau – pasijuto gyvybingi nuo paniekos šaukiantiesiems: jie norėjo, kad vyras išsielbėtų, žengtų atgal į glėbį policininkams, o ne dangui.

Jie išjudinti.

Įaudrinti.

Susiskaldę.

Padaryk tai, asile!

Nedaryk to!

Ten, aukštai virš jų, vyras sujudėjo. Jis vilkėjo tamsius drabužius, buvo pastebimas kiekvienas jo krestelėjimas. Jis susilenkė per pusę, lyg tyrinėdamas batus, atrodė kaip pieštuko linija, kurios didžioji dalis nutrinta. Šuolininko į vandenį poza. Ir tada jie pamatė.

Stebėtojai stovėjo, tylūs. Net ir norintiems, kad vyras nušoktų, ėmė trūkti oro. Jie atsitraukė ir sudejavo.

Kūnas plaukė oru.

Jis dingo. Jis tai padarė. Kai kurie persižegnojo. Užsimerkė. Laukė smūgio. Pagautas vėjo kūnas sukiojosi, mėtėsi ir vartėsi.

Tada tarp stebėtojų pasigirdo šauksmas, moteriškas balsas:

– Dieve, o Dieve, tai marškiniai, tai tik marškiniai.

Jie krito, krito, krito, taip, plevenantis medvilninis nertinis, bet žvilgsniai paliko drabužį kyboti ore, nes ten, aukštai, vyras išsitiesė ir policininkai viršuje bei stebėtojai apačioje vėl nutilo, tarp jų nuvilnijo emocijų banga, nes vyras atsitiesė rankose laikydamas ilgą ploną strypą, pasukiojo ją tikrindamas svorį, ėmė supti aukštyn ir žemyn, ilgas juodas strypas buvo toks lankstus, kad jo galai siūbavo, o vyro žvilgsnis buvo sutelktas į tolimąjį bokštą, vis dar įvyniotą į pastolius, atrodė tarsi sužeistas padaras, laukiantis, kol jį pasieks, tada visi pastebėjo lyną jam po kojomis ir, nors ir kas nutiktų, nebegalėjo atsitraukti nei dėl rytinės kavos, nei dėl cigaretės, surūkamos konferencijų kambaryje, nei dėl nerūpestingo slankiojimo kilimais; laukimas virto magišku, ir jie stebėjo, kaip vyras pakėlė tamsiu batų apautą pėdą, tarsi žmogus, lipantis į šiltus, pilkus vandenį.

Apačioje stebėtojai išvien įkvėpė. Staiga oras, atrodo, tapo bendras. Vyras viršuje buvo žodis, kurį jie, rodos, pažinojo, bet anksčiau nebuvo girdėję.

Ir jis žengė.

PIRMA KNYGA

NORS LABAI GERBIU ROJŲ, MAN PATINKA IR ČIA

V IENAS IŠ DAUGELIO mamos bruožų, kuriuos su broliu Koriganu dievinome, buvo puikus muzikalumas. Mūsų namuose Dubline, svetainėje, ant *Steinway* fortepijono, stovėjo nedidelis radijo imtuvas ir sekmadeniais popiet, kai perklausydavome visas stotis, kokias tik rasdavome – *Radio Éireann* ar *BBC*, – ji pakeldavo lakinį dangtį, išskleisdavo suknelę ant medinės fortepijono kėdutės ir iš atminties bandydavo pakartoti girdėtus kūrinius: džiazo ritmus ar airiškas balades, arba, jeigu rasdavome reikiamą stotį, senas Hogio Karmišelio melodijas. Mama klavišus liedavo labai natūraliai, nors ją ir kamavo daug sykių lūžusi ranka. Mes niekada nesužinojome lūžių priežasties – tai buvo palikta tylai. Baigusi groti, ji švelniai pasitrindavo išorinę riešo pusę. Tada galvodavau apie natas, kurios vis dar vibruodavo kaulais, tarsi atsispidamos viena į kitą galėtų peršokti lūžį. Netgi po šitiek metų aš vis dar galiu sėdėti šių popiečių muziejuje ir prisiminti, kaip šviesa liedavosi ant kilimo. Kartais mama mus abu apkabindavo ir vesdavo mūsų rankas klavišais, kad tvirčiau juos nuspaustume.

Manau, kad jau nemadinga jausti savo mamai tokį prielankumą, kokį tada, šeštojo dešimtmečio viduryje, jautėme su broliu, kai triukšmas lauke daugiausia buvo tik vėjas ir jūros mūša. Būtų galima ieškoti Achilo kulno, trumpesnės fortepijono kėdutės kojos, liūdesio, kuris atitolintų mus nuo jos, bet tiesa buvo ta, jog mes,

visi trys, mėgaudavomės vienas kito draugija, ir niekada tai nebūdavo taip akivaizdu, kaip tais sekmadieniais, kai virš Dublino įlankos pliaupdavo pilkas lietus, o į langus pūsdavo gairius škalvas.

Sendimaunte mūsų namo langai žvelgė į įlanką. Prie namo vedė trumpas piktžolėmis apaugęs įvažiavimas, turėjome kvadratą vejos, juodos geležies tvorą. Kirtę kelią galėdavome atsistoti ant lenktos pylimo sienos ir pažvelgti toli į įlanką. Kelio gale augo puokštelė palmių. Jos buvo mažesnės ir skurdesnės nei kitur, bet ne mažiau egzotiškos, tarsi būtų čia pakviestos ir atvykusios žiūrėti Dublino lietaus. Daužydamas kulnais Koriganas sėdėjo ant pylimo ir žvelgė į vandenį, banguojantį už lygaus paplūdimio. Jau tada turėjau suprasti, kad jame įrašyta jūra, kad jis vienaip ar kitaip pasitrauks. Atslinko potvynis ir vanduo pakilo jam iki pėdų. Vakaris jis eidavo keliu pro Martelo bokštą į apleistas viešąsias pirtis, kur į šalis ištiestomis rankomis vaikščiodavo ant pylimo sienos.

Savaitgalio rytais vaikštinėdavome su mama iki kulkšnių įsibridę į nuslūgusią jūrą ir atsikusę žvelgdavome į namų linijas, pakrantę bei nedidelius dūmų šalikus, kylančius iš kaminų. Du milžiniški raudoni ir balti elektros jėgainės bokštai kirto horizontą rytuose, bet likęs vaizdas švelniai bangavo žuvėdromis ore, pašto valtimis, plaukiančiomis iš Dan Lerės, vėjo genamais debesimis ties horizontu. Kai vanduo atsitraukdavo, pasirodydavo gofruotas smėlio ruožas ir kartkartėmis galėdavome nueiti beveik pusę kilometro tarp atskirtų vandens baseinų, senų atliekų gabalų, ilgų skustuvų dėklų ir lovos karkasų vamzdžių.

Dublino įlanka buvo kupina lėtumo, kaip ir jos juosiamas miestas, bet viskas galėjo pasikeisti be išpėjimo. Kartkartėmis, per audrą, vanduo vis atsitrenkdavo į sieną. Jūra atvydavo ir pasilikdavo. Langai apsitraukdavo druskos pluta. Durų belstukas buvo raudonas nuo rūdžių.

Kai oras būdavo prastas, su Koriganu sėdėdavome ant laiptų. Tėvas dirbo fiziku ir paliko mus prieš daugelį metų. Kartą per sa-

vaitę pro pašto plyšelį duryse įkrisdavo čekis su pašto ženklų iš Londono. Jokio laiškelio, tik čekis, išrašytas Oksfordo banke. Krisdamas jis sukdavosi ore. Bėgdavome atiduoti jo mamai. Ji pakisdavo voką po vazonu ant virtuvės palangės, o kitą dieną čekio ten nebebūdavo. Ir daugiau apie tai nė žodžio.

Vienintelis kitas tėvo buvimo įrodymas buvo mamos miegamajame stovinti drabužių spinta, pilna senų jo kostiumų ir kelnų. Koriganas atverdavo duris. Sėdėdavome tamsoje, atsirėmę nugaromis į nelygias medines spintos pertvaras, įkišdavome pėdas į tėvo batus, rankovės liesdavo mums ausis, jausdavome rankogalių sagų vėšą. Vieną popietę mama aptiko mus, apsirengusius jo kostiumais, atraitytomis rankovėmis ir gumytėmis prispaustomis kelnėmis, kad nesmuktų. Kai apsiavę per didelius tvirtos raštuotos odos batus žygiavome ratu, ji įėjo ir sustingo tarpduryje, kambaryje buvo taip tylu, kad girdėjome traškant radiatorių.

– Nagi, – tarė klaupdamasi ant žemės priešais mus. Veide nusidriekė skausminga šypsena. – Ateikit pas mane, – pabučiavo mus abu į žandus, plekštelėjo per užpakalius. – Dabar bėkite.

Mes išlindome iš senų tėvo drabužių ir palikome juos balutėmis ant grindų.

Vėliau tą vakarą girdėjome pakabų žvangesį, kai ji kabino ir perkabino kostiumus.

Bėgant metams pasitaikydavo rietenų, sukruvintų nosių bei nulaužtų supamųjų arkliaučių galvų, o mamai tekdavo taikstytis su kaimynų šnibždesiais, kartais netgi su vietos našlių dėmesiu, bet dažniausiai gyvenimas mus plukdė patogiai – ramus, atviras, smėlingos pilkumos tekėjimas.

Su Koriganu dalijomės miegamuoju, kurio langai vėrėsi į vandenį. Tai įvyko tyliai, vis dar neprisimenu kaip: dvejis metais jaunesnis brolis perėmė viršutinio lovos aukšto kontrolę. Jis miegodavo ant pilvo priešais į tamsą žvelgiantį langą ir deklamuodavo poterius – vadino juos savo snaudulio poezija – greitai, aštriu

ritmu. Tai buvo saviti jo užkalbėjimai, dauguma man neperprantamų, pertraukiami keistų trumpučių pakikėnimų ir ilgų atodūsių. Kuo giliau grimzdavo į miegą, tuo daugiau ritmo įgudavo jo maldos, tarsi koks džiazas, bet kartais maldos viduryje išgirdavau jį nusikeikiant, ir taip išnykdavo poterių šventumas. Žinojau pagrindinius katalikų hitus – tokius kaip „Tėve mūsų“ ar „Sveika, Marija“ – bet tai buvo viskas. Buvau nepatyręs, ramus vaikas, o Dievas man jau buvo tapęs nuobodybe. Iš apačios spirdavau į Korigano lovą ir jis kurį laiką užtildavo, bet paskui pradėdavo iš naujo. Kartais nubusdavau ryte, o jis gulėdavo šalia manęs, ranka būdavo nutįsusi man per pečius, krūtinė kilnodavosi pašnibždomis meldžiantis.

Pasisukdavau į jį.

– O Jėzau, Korai, užsičiaupk.

Brolis buvo šviesios odos, tamsių plaukų ir mėlynų akių. Jis buvo iš tokių vaikų, kuriems visi šypsosi. Jis pasižiūrėdavo ir išjudindavo tave. Jis pritraukdavo žmones. Gatvėje moterys veldavo jam plaukus. Darbininkai švelniai kumštelėdavo per petį. Jis nė nenutuokė, kad būdamas šalia sustiprina žmones, daro juos laimingus, išjudina jiems neįtikėtiną ilgėsį – jis tiesiog nieko nesuprasdamas plaukė pasroviui.

Vieną naktį, kai buvau vienuolikos, prabudau nuo plūstelėjusio į mane šalto oro gūσιο. Klupinėdamas nuslinkau prie lango, bet jis buvo uždarytas. Ištiesiau ranką įjungti šviesos ir kambarys greitai įsidedė geltonai. Kambario viduryje stovėjo susilenkusi figūra.

– Korai?

Oras vis dar ridenosi jo kūnu. Skruostai buvo įraudę. Plaukai šiek tiek sudrėkę nuo rūko. Jis atsidavė cigaretėmis. Pridėjo pirštą sau prie lūpų tildydamas mane ir medinėmis kopėčiomis užlipo atgal į lovą.

– Eik miegoti, – sušnibždėjo iš viršaus. Ore vis dar tvyrojo tabako kvapas.

Ryte jis nušoko nuo lovos, ant pižamos apsilvilkęs sunkią striukę su gobtuvu. Drebėdamas atidarė langą ir trunkydamas kulnais per palangę iškratė iš batų smėlį į sodą.

– Kur buvai?

– Tiesiog vaikščiojau pakrante, – atsakė.

– Rūkei?

Jis nusuko žvilgsnį, šildydamasis pasitrynė rankas.

– Ne.

– Negalima rūkyti, juk žinai.

– Aš nerūkiu, – tarė.

Vėliau tą rytą mama palydėjo mus į mokyklą, ant pečių kabėjo odinės kuprinės. Ledinis vėjas išilgai kirto alėjas. Prie mokyklos vartų ji priklaupė ant kelio, apkabino mus, pataisė šalikus ir pabučiavo, vieną, paskui kitą. Kai stojosi eiti, jos žvilgsnį pagavo kažkas kitoje kelio pusėje, prie bažnyčios vartų – tamsi figūra, įsisupusi į didžiulę raudoną antklodę. Vyras iškėlė ranką pasisveikinti. Koriganas taip pat pamojavo.

Ringsende šlaistėsi daugybė senų girtuoklių, bet motina atrodė priblokšta šio vaizdo, ir akimirka man toptelėjo, jog čia gali slypėti kokia nors paslaptis.

– Kas jis, mama? – paklausiau.

– Bėkite, – tarė ji. – Išsiaiškinsime po pamokų.

Brolis ėjo šalia manęs, tylus.

– Kas ten buvo, Kori? – kumštelėjau jį. – Kas ten buvo?

Jis pasuko į savo klasę ir dingo.

Visą dieną sėdėjau mediniame suole, graužiau pieštuką ir svajojau – kūriau vizijas apie pamirštą dėdę arba kažkaip grįžusį bankrutavusį tėvą. Tomis dienomis viskas buvo įmanoma. Laikrodis tikėsėjo klasės gale, tačiau virš kriauklės kabėjo senas šlakuotas veidrodis ir tam tikru kampu mačiau, kaip rodyklės sukasi atgal. Kai pasigirdo skambutis, šoviau pro vartus, bet Koriganas jau buvo nuėjęs ilguoju keliu, mažais žingsneliais tipeno gyvenamųjų namų kvartalais, pro palmes, palei pylimą.

1974 m. rugpjūtis. Brėkstančioje vėlyvos vasaros aušroje nustebę Manhatano gyventojai stebeilijasi į bokštus dvynius... Ant lyno tarp dangoraižių šoka, bėga, straksi paslaptingas akrobatas.

Tuo metu apačioje, purvinose patiltėse, metro tuneliuose, prabangiuose apartamentuose, verda žemiškesnis, bet ne mažiau jaudinantis gyvenimas. Gatvėje uždarbiaujančios prostitutės. Puolusias jų sielas globojantis dvasininkas. Motina, Vietnamo kare netekusi sūnaus. Programuotojai, žaidžiantys su vienais pirmųjų kompiuterių. Trisdešimt aštuonerių metų močiutė, besiverčianti prostitucija kartu su paaugle dukra. Skirtingi jų likimai susipina į vieną atradimų pilną istoriją apie ypatingą dieną, kai dangumi vaikščiojo vyras, o žmonės apačioje užvertę galvas ir sulaukę kvapą stebėjo „meninį amžiaus nusikaltimą“.

Columas McCanns gimė 1965 m. Dubline, šiuo metu gyvena Niujorke. Jis yra vienas garsiausių šiuolaikinių rašytojų, grožinės literatūros ir kūrybinio rašymo dėstytojas, prestižinių premijų laureatas. C. McCanno kūriniai išversti į daugiau kaip trisdešimt kalbų. Romanas „Taip sukasi pasaulis nuostabus“ kritikų ir skaitytojų laikomas vienu reikšmingiausių, labiausiai autoriaus kūrybą atspindinčių kūrinių.

